

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 77/2021
30.06.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиоца Д.О.О. „Екоградња-пројект С.Г.“ са седиштем у Ковину, чији је пуномоћник Никола Мађинца, адвокат из ..., против тужене Републике Србије-Министарство правде, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Пожаревцу, ради заштите од дискриминације, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2426/19 од 14.05.2020. године, у седници већа одржаној дана 30.06.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2426/19 од 14.05.2020. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Смедереву П 434/17 од 22.10.2018. године, ставом првим изреке одбијен је, као неоснован, тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу на име штете исплати износ од 13.000,00 динара, са законском затезном каматом од 05.01.2017. године до исплате; да се утврди да је тужена, преко свог органа – судије Привредног суда у Панчеву, дискриминаторски поступала према тужиоцу у предмету П 106/2017, на тај начин што: поступајући судија, и поред указивања тужиоца, није хтео да испуни своју дужност прописану Законом о парничном поступку да одбаци одговор на тужбу туженог Предшколске установе „Наша радост“ Ковин од 27.04.2017. године, обзиром да одговор на тужбу није садржао све што мора да садржи у смислу одреби Закона о парничном поступку нити изјашњење од стране туженог да оспорава постављени тужбени захтев; што судија, након пријема незаконитог одговора на тужбу, није хтео да донесе пресуду због пропуштања; што је судија кроз јавну исправу-изјашњење поводом притужбе тужиоца на рад и поступање у предмету П 106/2017 изложила лаж-неистину да одговор на тужбу садржи све што мора да садржи у смислу одреби Закона о парничном поступку као и изјашњење од стране туженог да оспорава постављени тужбени захтев. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 6.000,00 динара. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка.

Решењем Вишег суда у Смедереву П 434/17 од 20.02.2019. године одбијен је предлог тужиоца за доношење допунске пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 2426/19 од 14.05.2020. године, ставом првим изреке одбијене су, као неосноване, жалбе тужиоца и потврђене првостепена пресуда и решење. Ставом другим изреке одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, из свих законских разлога.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011...18/2020, у даљем тексту: ЗПП), Врховни касациони суд је оценио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у поступку пред Привредним судом у Панчеву П 106/2017 водио спор против Предшколске установе „Наша радост“ Ковин, ради дуга. Законски заступник тужене је доставио одговор на тужбу 27.04.2017. године, у ком је оспорио тужбени захтев и предложио да се тужба одбаци јер је ствар пресуђена правноснажном пресудом Привредног суда у Панчеву П 247/15 од 13.05.2016. године. У наведеном предмету тужилац је поднео притужбу на рад поступајућег судије са захтевом да се донесе пресуда због пропуштања. Поступајући судија се по поднетој притужби изјаснила да су наводи притужбе неосновани, да је одговор на тужбу садржао све што је Законом о парничном поступку прописано да мора да садржи да би се по њему могло поступати. Дописом председника Привредног суда у Панчеву Су 17/2017 од 19.07.2017. године тужилац је обавештен да је његова притужба у целости неоснована. Решењем Привредног суда у Панчеву П 106/2017 од 05.10.2017. године утврђено је да је тужба тужиоца повучена. Тужилац је са Оливером Павловић из Ковина закључио уговор о делу од 28.05.2017. године којим се она обавезала да изради тужбу и припреми документацију ради вођења поступка за заштиту од дискриминације у поступку П 106/2017 и тужилац јој је по овом основу исплатио износ од 13.000,00 динара.

Тужбени захтев за утврђење дискриминаторског поступања тужилац заснива на тврдњи да је тужена преко свог органа - поступајућег судије Привредног суда у Панчеву у предмету П 106/2017 извршио дискриминацију према тужиоцу на тај начин што је судија у поступку поступао у корист туженог Предшколске установе „Наша радост“ Ковин, те супротно Уставу и Закону о парничном поступку спровео радње које по закону није смео да спроведе у корист овог туженог, на тај начин што није одбацио одговор на тужбу овог туженог, иако исти није испуњавао услове уредности из одредби ЗПП, што иако су за то били испуњени законски услови није донео пресуду због пропуштања и што је кроз изјашњење поводом притужбе тужиоца на рад и поступање судија изложио неистину да одговор на тужбу садржи све што мора да садржи у смислу одреби Закона о парничном поступку.

На овако утврђено чињенично стање, нижестепени судови су применили материјално право из одредби Закона о забрани дискриминације, Устава Републике Србије и одредбе Закона о парничног поступку и оценили да тужбени захтев за утврђење дискриминације није основан, јер се радње које је тужилац означио као дискриминаторско поступање не могу квалификовати као дискриминација и дискриминаторско поступање у смислу члана 2. Закона о забрани дискриминације

Заштита од дискриминације представља право личности загарантовано Уставом РС (члан 21) и Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода (члан 1. Протокола 12. уз Европску конвенцију), а од 07.04.2009. године и Законом о забрани дискриминације („Службени гласник РС“, број 22/2009).

У члану 21. Устава утврђено је да свако има право на једнаку законску заштиту без дискриминације (став 2.), те да је забрањена свака дискриминација, непосредна или посредна, по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења, вероисповести, политичког или другог уверења, имовног стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидитета (став 3.).

У члану 1. Протокола 12. уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, утврђена је општа забрана дискриминације у остваривању сваког права које предвиђа закон, тако што је у ставу 1. прописано да ће се свако право које закон предвиђа остваривати без дискриминације по било ком основу, као на пример по раси, боји коже, вероисповести, политичком и другом уверењу, националном или друштвеном пореклу, повезаности са националним мањинама, имовини, рођењу или другом статусу, а ставом 2. истог члана прописано је да јавне власти неће ни према коме вршити дискриминацију по основима који су поменути у ставу 1.

Појам дискриминације и дискриминаторског поступања садржан је у члану 2. став 1. тачка 1. Закона о забрани дискриминације, који под наведеним појмовима подразумева свако неоправдано прављене разлике или неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давања првенства), у односу на лица или групе лица, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица, на отворен или прикривен начин, а које се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и у другим стварним, односно претпостављеним личним својствима. Као облици дискриминације предвиђени су непосредна и посредна дискриминација, повреда начела једнаких права и обавеза, позивање на одговорност, удруживање ради вршења дискриминације, говор мржње и узнемиравање и понижавајуће поступање (члан 5.), док су посебни случајеви дискриминације прописани одредбама члана 15. до 27, па је тако одредбом члана 15. прописано да свако има право на једнак приступ и једнаку заштиту својих права пред судовима и органима јавне власти.

Правилно су нижестепени судови применили наведене законске одредбе, када су одбили тужбени захтев јер поступање органа тужене, које тужилац описује као

дискриминацију, не испуњава услове за тражену судску заштиту по одредбама Закона о забрани дискриминације.

Тужилац није у складу са правилом о терету доказивања из члана 45. став 2. Закона о забрани дискриминације учинио вероватним да су процесне радње суда, конкретно предузете односно пропуштене у парничном поступку у предмету Привредног суда у Панчеву П 106/2017, које су повод тражене заштите, утицале на ток и исход поступка и остварење његових права у њему, те да је узрочно последично таквим процесним радњама према тужиоцу учињен било који облик дискриминације.

Судске одлуке донете на основу Устава, закона и других општих аката нису акти дискриминације нити поступање судова приликом одлучивања може да буде дискриминаторско поступање. У смислу члана 145. став 4. Устава Републике Србије правилност и законитост судских одлука може преиспитивати само надлежан суд у законом прописаном поступку. Дакле, у поступку заштите од дискриминације не може се оцењивати правилност поступања суда у појединим судским поступцима, већ законитост и правилност поступања може бити преиспитана само од стране надлежних судова у поступцима по правним лековима, односно у поступку по захтеву за заштиту права на правично суђење пред Уставним судом.

Зато тужбени захтев који је одбијен нижестепеним пресудама не ужива тражену заштиту у смислу члана 43. наведеног Закона, па нису основани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Правилна је и одлука којом је одбијен предлог за доношење допунске пресуде у смислу члана 356. став 2. ЗПП, јер је пресудом првостепеног суда одлучено о тужбеном захтеву у целости.

За своје одлуке нижестепени судови су у образложењима изнели детаљне, свеобухватне и правилне разлоге, које у свему прихвата и Врховни касациони суд.

На основу изложеног, Врховни касациони суд је, сматрајући да ревизијом тужиоца није доведена у сумњу правилност и законитост побијане пресуде, на основу члана 414. ЗПП, одбио ревизију тужиоца као неосновану и одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић